

Nota van toelichting

Algemeen

Op grond van artikel 24, eerste lid, van de Alcoholwet geldt het verbod een horecalokaliteit geopend te houden als er geen leidinggevende in de inrichting aanwezig is. Op grond van artikel 1 van de Alcoholwet (oud) kwalificeerden zowel de eigenaar als de dagleidinggevende als leidinggevende. Een dagleidinggevende heeft de dagelijkse leiding over een horecazaak of slijterij, maar is zelf daarvan geen (mede) eigenaar. Beide personen dienden dus bijgeschreven te worden op de horecaverunning. Andere medewerkers hoefden niet te zijn bijgeschreven. Het lid Bolkestein heeft een amendement¹ ingediend op grond waarvan dagleidinggevend en niet langer bijgeschreven hoeven te worden op het aanhangsel van de horecaverunning. In plaats daarvan kunnen bij algemene maatregel van bestuur categorieën van horeca- en slijtersbedrijven worden aangewezen, waarvan dagleidinggevend en eventueel andere groepen medewerkers alsnog bijgeschreven moeten worden op het aanhangsel van de vergunning. Het amendement laat dus ruimte om bij de bedrijven waar dat nodig is, te zorgen dat er altijd iemand aanwezig is die van onbesproken levensgedrag is en die ook is getoetst op zijn of haar strafrechtelijk verleden. Met dit besluit wordt uitvoering gegeven aan het amendement en worden bij algemene maatregel van bestuur categorieën van horeca- en slijtersbedrijven aangewezen, waarvan dagleidinggevend en bijgeschreven moeten worden op het aanhangsel van de horecaverunning.

Deze algemene maatregel van bestuur bepaalt dat de verplichting tot het bijschrijven van dagleidinggevend en op het aanhangsel bij de horecaverunning alleen geldt voor dagleidinggevend en van horecabedrijven. De verplichte bijschrijving heeft tot doel om, op voorhand, te kunnen controleren wie de eigenaren en dagleidinggevend en in een horecaonderneming zijn. De verplichte bijschrijving van zowel eigenaren als dagleidinggevend en zorgt ervoor dat getoetst kan worden of beide personen niet van slecht levensgedrag zijn. Hiervoor worden een zedelijkheids- en een levensgedragstoets uitgevoerd, die naast het strafrechtelijk verleden, ook op andere aspecten beoordelen of een persoon van onbesproken levensgedrag is. Vooral ten aanzien van de dagleidinggevende, die de dagelijkse leiding over de onderneming heeft, en als vast aanspreekpunt kan dienen, is door gemeenten aangegeven dat dit een belangrijk instrument is om openbare ordeproblemen te voorkomen. Openbare orde problemen (overmatig drank- en drugsgebruik, (geluids-)overlast en geweld) spelen vooral in het nachtleven een grote rol in en rondom horecaondernemingen. Diverse gemeenten sluiten hierom ook convenanten met de lokale horeca om het uitgaansleven veilig te houden. Met het vervallen van de bijschrijfplicht, en dus ook de controle op de dagleidinggevend en, bestaat de zorg onder gemeenten dat deze problemen zullen toenemen. Met het bijschrijven van dagleidinggevend en blijft de professionaliteit en het onbesproken gedrag van de leidinggevende in de horeca gegarandeerd. De dagleidinggevende is tevens bekend met verantwoord alcohol gebruik, hierdoor kan voorkomen worden dat alcoholgebruik onder gasten problematisch wordt en de overlast die deze gast eventueel zou kunnen veroorzaken in en rondom de horecaonderneming te voorkomen danwel te de-escaleren (bij het verlaten van de horecaonderneming).

De verplichte bijschrijving is tevens van belang voor de toepassing van de Wet Bibob. Op grond van de Wet Bibob hebben bestuursorganen de mogelijkheid om onderzoek te doen naar de betrokkene (waaronder op grond van artikel 1 van de Wet Bibob onder andere de houder of de aanvrager van een vergunning verstaan wordt) en derden uit de zakelijke omgeving van de betrokkene. Wanneer uit dat onderzoek naar voren komt dat er een ernstig gevaar bestaat dat de vergunning misbruikt wordt voor criminele

¹ *Kamerstukken II 2020/21, 35337, nr. 42.*

activiteiten, kan het bestuursorgaan een vergunningaanvraag weigeren of een al verleende vergunning intrekken.

Dagleidinggeveden in een horecaonderneming kunnen deel uitmaken van de zakelijke omgeving van de betrokkene. De verplichte bijschrijving van dagleidinggeveden zorgt ervoor dat inzichtelijk wordt wie de dagleidinggeveden zijn en daarmee onderdeel uit kunnen maken van de Bibob-toets. Uit onderzoek blijkt dat 95% van bestuursorganen in het beleid heeft opgenomen de Wet Bibob bij aanvragen om Alcoholvergunningen toe te passen². Van het totale aantal Bibob-adviesaanvragen bij het LBB betreft het overgrote deel aanvragen om een Alcoholvergunning. Reden hiervoor is dat de horeca een zeer kwetsbare branche is voor criminele activiteiten. De horecabranche is om een aantal redenen een kwetsbare branche. Allereerst betreft het een branche die een lage drempel van toetreding kent; er zijn weinig diploma's vereist om als zelfstandig ondernemer te beginnen en het is niet moeilijk om iemand met de benodigde papieren als zaakwaarnemer of «katvanger» in te huren. Daarnaast betreft het een branche die bestaat uit een groot aantal kleine bedrijven die met elkaar in een harde onderlinge concurrentie zijn verwickeld. Voorts gaan er grote sommen contant geld om, wat de mogelijkheid biedt om activiteiten en inkomsten niet in de administratie op te nemen³.

Bovendien heeft een aantal gemeenten aangegeven met eigen extra maatregelen te komen, indien de verplichte bijschrijving voor horeca ondernemingen vervalt. Dit leidt mogelijk tot aanzienlijke verschillen in maatregelen per gemeente. Een diversiteit van verschillende maatregelen per gemeente is onwenselijk, omdat dit mogelijk leidt tot onduidelijkheid over en onbegrip voor de maatregelen. Diversiteit van maatregelen per gemeente betekenen waarschijnlijk juist extra administratieve lasten en bijbehorende kosten voor het bedrijfsleven.

Om voornoemde redenen is besloten om de verplichte bijschrijving van de dagleidinggevede van toepassing te verklaren op horecaondernemingen.

Voor slijterijen komt de verplichte bijschrijving te vervallen, omdat de problemen die hierboven worden beschreven in veel mindere maten gelden bij slijterijen. Openbare orde problemen zijn bij slijterijen op dit moment niet aan de orde.

In overeenstemming met artikel 30b, tweede lid, van de Alcoholwet is een ontwerp van deze algemene maatregel van bestuur op XX XX aan beide kamers der Staten-Generaal gezonden (Kamerstukken II 202X/XX, xxxx, nr. x).

Dit besluit heeft regeldrukgevolgen voor burgers en bedrijven. De regeldruk ten aanzien van horecaondernemingen bestaat op dit moment al en dit besluit laat deze druk in stand. Ten aanzien van slijterijen is berekend dat het gaat om 2500 slijterijen. Als deze tweemaal per jaar een leidinggevede bijschrijven dan verlaagt dit besluit de druk met ongeveer €1.000.000 aan legeskosten.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel I

Dit artikel wijzigt het Alcoholbesluit en vervangt artikel 8.1. Op grond van artikel 8.1 (nieuw) worden personen die onmiddellijk leidinggeven aan een horecabedrijf aangewezen als categorie van personen waarop artikel 30a van de Alcoholwet van overeenkomstige toepassing is. De grondslag van deze aanwijzing is gelegen in artikel 30b, eerste lid, van de Alcoholwet. Deze aanwijzing heeft tot gevolg dat het verplicht is

² Regioplan, Procesevaluatie Evaluatie- en Uitbreidingswet Bibob 2013, 24 april 2020, p. 17.

³ Kamerstukken II, vergaderjaar 1999-2000, 26 883, nr. 3, p. 4

onmiddellijk leidinggevend van een horecabedrijf bij te schrijven op het aanhangsel bij de horecaverunning. Artikel 30a regelt namelijk de melding van leidinggevend aan de burgemeester door een vergunninghouder.

Ook heeft de aanwijzing tot gevolg dat in de horecalokaliteit altijd iemand aanwezig moet zijn die is bijgeschreven op de vergunning. Op grond van artikel 24, eerste lid, van de Alcoholwet is het namelijk verboden een horecalokaliteit of slijtlokaliteit geopend te houden als niet in de inrichting aanwezig is:

1. een leidinggevende (gedefinieerd in artikel 1 van de Alcoholwet) die vermeld staat op het aanhangsel bij de vergunning;
2. een persoon aangewezen krachtens artikel 30b van de Alcoholwet die vermeld staat op het aanhangsel bij de vergunning. Op grond van artikel 30b, eerste lid, van de Alcoholwet zijn, met het nieuwe artikel 8.1 van het Alcoholbesluit, onmiddellijk leidinggevend van horecabedrijven aangewezen; *of*
3. een onmiddellijk leidinggevende (die niet bijgeschreven hoeft te zijn op het aanhangsel bij de vergunning).

Artikel 24, zesde lid, van de Alcoholwet bepaalt dat de aanwezigheid van een onmiddellijk leidinggevende (die niet is bijgeschreven op de vergunning) niet volstaat in een horecalokaliteit of slijtlokaliteit behorend bij een horecabedrijf of slijtersbedrijf aangewezen krachtens artikel 30b van de Alcoholwet. In aangewezen horeca- of slijtersbedrijven moet dus altijd iemand aanwezig zijn die vermeld staat op het aanhangsel bij de vergunning. Met het nieuwe artikel 8.1 van het Alcoholbesluit worden horecabedrijven aangewezen, waardoor in horecabedrijven altijd een leidinggevende of onmiddellijk leidinggevende aanwezig moet zijn die vermeld staat op het aanhangsel bij de vergunning.

Onmiddellijk leidinggevend van slijtersbedrijven worden niet aangewezen op grond van artikel 30b, eerste lid, van de Alcoholwet, waardoor deze personen niet bijgeschreven hoeven te worden op het aanhangsel bij de slijtersvergunning. Wel moeten deze onmiddellijk leidinggevend beschikken over voldoende kennis en inzicht met betrekking tot sociale hygiëne en ingeschreven zijn in het Register sociale hygiëne (artikel 8, zesde lid, van de Alcoholwet).

Artikel II

Dit artikel regelt de inwerkingtredingsdatum van dit besluit. Deze algemene maatregel van bestuur treedt in werking met ingang van **PM**.

De Staatssecretaris van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport,